

Redegjørelse aktsomhetsvurdering Avfall Sør 2026

1. Om Avfall Sør

Avfall Sør AS (heretter også kalt Avfall Sør eller konsernet) er et aksjeselskap eid av kommunene Kristiansand og Vennesla hvor hovedformålet er å drive renovasjonsvirksomhet i regionen. Selskapet ivaretar kommunenes pålagte oppgaver innen husholdningsrenovasjon og slambehandling gjennom det heleide datterselskapet Avfall Sør Husholdning AS, og har også ansvaret for kommunalt næringsavfall fra eierkommunene.

Konsernet har et heleid datterselskap som driver konkurranseutsatt avfallsaktivitet (Avfall Sør Næring AS) og et heleid eiendomsselskap (Avfall Sør Eiendom AS).

Konsernet er lokalisert på 4 steder: Administrasjon på Kjøita, Sørlandsparken og Mjåvann gjenvinningsstasjoner og Støleheia avfallsanlegg.

2. Åpenhetsloven i Avfall Sør konsernet

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Det utarbeides felles redegjørelse for hele konsernet, og arbeidet gjelder for samtlige av konsernets datterselskap. Prosessen styres fra Avfall Sør.

Konsernet har et etablert HMS og kvalitetssystem som gir tilgang til rutiner og styrende dokumenter for alle ansatte, samt risikovurderinger, rapportering av avvik og uønskede hendelser, og oppfølging av både forebyggende, utbedrende og risikoreducerende tiltak.

Disse prosessene er godkjent av styret og ledergruppen i konsernet. Leder for HMSK er ansvarlig for å overvåke etterlevelse av kravene i Åpenhetsloven.

Det jobbes på mange plan i konsernet for å sikre og forebygge brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og i virksomhetsstyringen bygger flere strategiske dokumenter opp under dette.

Eierskapsmelding

Ansvarlig eierskap og bærekraftig verdiskapning er første punktet for vår største eier Kristiansand kommunes prinsipper for god eierstyring. Dette betyr at våre eiere forventer at selskapet er et bærekraftig selskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskapning.

Eierstrategi for Avfall Sør

Eierkommunene vedtok i september 2023 ny eierstrategi for Avfall Sør. Bærekraftig utvikling og verdiskapning i Kristiansandsregionen er en sentral del i overordnet målsetting for selskapet.

Konsernstrategi 2026-2030

Avfall Sør-konsernets overordnede ambisjon er å være en ledende regional aktør innen sirkulær ressursforvaltning. Konsernet skal utøve et tydelig miljø- og samfunnsansvar, sikre høy materialutnyttelse og drive kostnadseffektivt. Selskapet skal levere fremtidsrettede og konkurransedyktige tjenester til både husholdninger og næringsliv, basert på robuste og ansvarlige verdikjeder som gir dokumenterte miljøgevinster og bidrar til langsiktig økonomisk bærekraft.

Fagstrategier

Bærekraft er forankret i flere fagstrategier, som avfallsplan, kommunikasjonsstrategi, anskaffelsesstrategi og arbeidsgiverstrategi.

Bærekraft

Avfall Sør rapporterer på bærekraft i henhold til NSRS standarden i forbindelse med års- og bærekraftsrapportering. Der settes også forventning om utarbeidelse av strategi og målformuleringer. Dette ivaretas i arbeidet med ny konsernstrategi.

Avfall Sør ble sertifisert som Likestilt arbeidsliv i desember 2022 og har gjennom dette forpliktet seg til et systematisk og målrettet arbeid for likestilling, inkludering og mangfold i organisasjonen. Selskapet ble resertifisert i 2025.

3. Forebygging og redusering av negativ påvirkning

a. Kartlegging av risiko i egen virksomhet

Konsernledelsen har årlige gjennomganger av konsernets risikobilde. Risikoer følges opp med konkrete risikoreducerende tiltak.

Tema rundt virksomhetens risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, er en del av ledelsens risikovurdering. Det er utarbeidet egne retningslinjer til formålet, og oppgaven er lagt inn i ledelsens årshjul.

b. Kartlegging og arbeid med leverandørkjeden

Avfall Sør følger lov og forskrift om offentlige anskaffelser og har en anskaffelsesstrategi som setter krav til etisk adferd hos leverandører. Selskapets standard avtalevilkår stiller krav til at grunnleggende menneskerettigheter og gode lønns- og arbeidsvilkår hos leverandørene og deres underleverandører ivaretas, samt regulerer kontroll- og sanksjonsadgang ved eventuelle brudd i leverandørkjedene.

Avfall Sør benytter programvare for å overvåke våre leverandørers compliance-status og det var ved utgangen av året registrert nesten 200 leverandører som kontinuerlig overvåkes i sanntid i løsningen. Denne programvaren overvåker en rekke offentlige datakilder, samt nyhetsbildet og varsler innkjøpsavdelingen dersom det fanges opp hendelser som ansees som relevante risikoindikatorer for noen av de registrerte leverandørene.

Avfall Sør anskaffer varer og tjenester hovedsakelig innenfor logistikk, avfall, transport, IKT og ulike rådgivende konsulenter. Prinsippet om vesentlighet brukes for å prioritere kontrakter med høy verdi eller risikoutsatte bransjer basert på OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger. Dersom det avdekkes risiko for brudd på kravene i åpenhetsloven i våre leverandørkjeder følges disse opp fortløpende, med mulighet for heving av kontrakt ved vesentlige kontraktsbrudd som ikke blir korrigert.

Det er ikke avdekket noen brudd på vilkårene i åpenhetsloven i Avfall Sørs leverandørkjeder.

Revisjon av leverandører

Mot slutten av 2025 har innkjøpsavdelingen og HMSK-avdelingen utarbeidet en plan og rutine for oppfølging og revisjon av leverandørene til Avfall Sør. Med utgangspunkt i OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger, samt en generell risikovurdering skal avdelingene i fellesskap identifisere et antall leverandører som skal revideres i løpet av året. Revisjonen vil fokusere på flere relevante områder som blant annet HMS, lønns- og arbeidsvilkår og miljø / bærekraft.

Revisjoner for 2026 er planlagt, og leverandører fra transportnæringen vil prioriteres.

Ansatte og ansettelsesforhold

Våre ansatte er en avgjørende forutsetning for at Avfall Sør skal kunne ivareta sitt samfunnsansvar og nå sine mål. Konsernet legger derfor stor vekt på å fremme samhandling, kompetanseutvikling, profesjonalitet og gode resultater.

Selskapet arbeider systematisk og målrettet med mangfold, likeverd og inkludering, og gjennomfører jevnlig medarbeidersamtaler og medarbeiderundersøkelser for å sikre et trygt, inkluderende og helsefremmende arbeidsmiljø. Avfall Sør har etablerte varslingsrutiner og etiske retningslinjer som er integrert i personalpolitikken og godt forankret i hele organisasjonen.

Alle arbeidsforhold er formalisert gjennom arbeidsavtaler som oppfyller kravene i arbeidsmiljøloven.

Innleide, vikarer og ansatte i andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av konsernet

Avfall Sør opprettholder en tett dialog med virksomhetene som utfører tjenester på vegne av selskapet. Vi følger lov og forskrift om offentlige anskaffelser og stiller krav til etisk adferd hos leverandører for å sikre at grunnleggende menneskerettigheter og gode lønns- og arbeidsvilkår ivaretas hos leverandørene og deres underleverandører. Innleie av personell skjer gjennom avrop på rammeavtaler inngått med bemanningsforetak, hvor lønnsvilkår fastsettes av selskapet i henhold til gjeldende tariffavtale.

c. Iverksetting og oppfølging av tiltak

Konsernet benytter sitt HMS og kvalitetssystem til å dokumentere arbeid knyttet til åpenhetsloven og andre relevante lover, forskrifter og tillatelser.

Det gjennomføres og dokumenteres både overordnede-, tematiske- og engangs- risikovurderinger hvor faktiske og potensielle negative konsekvenser vurderes. Påvirkning på personer og arbeidsmiljø står sentralt. Ved behov opprettes risikoreduserende tiltak, som følges opp i systemet.

Alle ansatte kan rapportere forbedringsforslag, uønskede hendelser og avvik i systemet. Dette kan være knyttet til interne aktiviteter, eller hendelser knyttet til kunder eller leverandører.

Alle rapporter behandles av prosessansvarlig, som oppretter og følger opp utbedrende og/eller forebyggende tiltak. Registratorer får tilgang til å se hele saksgangen på de sakene de har meldt. Ved behov kan eksterne parter også inngå i saksbehandlingen.

Ledelsen, AMU og vernetjenesten har innsyn i sakene, og får jevnlig informasjon om typiske og spesielle saker som kan kreve ytterligere oppfølging eller utbedring.

Det gjennomføres revisjoner og internkontroller minst en gang pr. år for å dokumentere samsvar med relevante lover, forskrifter og tillatelser.

Styret og ansatte gjennomgår årlig de etiske retningslinjene.

Det utføres arbeidsmiljøundersøkelser og vernerunder for å sikre at konsernets ansatte har et anstendig arbeidsforhold.

4. Varsling, rett til informasjon og klageadgang

Avfall Sør sin redegjørelse om aktsomhetsvurdering er publisert på hjemmesiden.

Varsling om kritikkverdige forhold i virksomheten kan skje internt i virksomheten eller til myndighetene. Avfall Sør har rutiner for varsling i personalhåndboken.

Eksterne forespørsler om innsyn i hvordan åpenhetsloven ivaretas, rettes skriftlig til Avfall Sør.

Et krav om informasjon kan avslås iht. §6 i åpenhetsloven dersom:

- a) kravet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva forespørselen gjelder
- b) kravet er åpenbart urimelig
- c) den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om noens personlige forhold
- d) den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter, eller andre drifts- eller forretningsforhold som av konkurransemessige årsaker er av betydning å hemmeligholde, av hensyn til den som opplysningene angår.

Forbrukertilsynet er tilsynsmyndighet for Åpenhetsloven. Klage på brudd på åpenhetslovens informasjonsplikt sendes på eget skjema til Forbrukertilsynet.